

Opinia Rady Przejrzystości
nr 364/2013 z dnia 16 grudnia 2013 r.
w sprawie zasadności dalszego finansowania produktów leczniczych
zawierających substancje czynne: aprepitantum, dexamethasonum
w zakresie wskazań do stosowania lub dawkowania, lub sposobu
podawania odmiennych niż określone w Charakterystyce Produktu
Leczniczego

Rada uważa za zasadne dalsze finansowanie produktów leczniczych zawierających substancje czynne: aprepitantum, dexamethasonum w zakresie wskazań do stosowania lub dawkowania, lub sposobu podawania odmiennych niż określone w Charakterystyce Produktu Leczniczego: 1) dla aprepitantu we wskazaniu: wczesne lub opóźnione wymioty u osób dorosłych związane z silnie emetogenną chemioterapią z zastosowaniem doksorubicyny i cyklofosfamidu – profilaktyka; 2) dla deksametazonu we wskazaniach: przeciwdziałanie nudnościom i wymiotom w zawiązku z chemioterapią lub radioterapią w nowotworach złośliwych (skojarzenie z innymi lekami przeciwwymiotnymi), premedykacja przed stosowaniem taksoidów (docetaksel i paklitaksel) oraz pemetreksedu w ramach chemioterapii nowotworów złośliwych.

Uzasadnienie

Wyniki badań klinicznych i codzienna praktyka potwierdzają skuteczność obu leków w zapobieganiu nudnościom i wymiotom związanym z podaniem chemioterapii o średnim bądź wysokim potencjale emetogennym. Oba leki są rekomendowane w wymienianych wskazaniach w zaleceniach klinicznych wielu towarzystw naukowych. W przypadku aprepitantu warunkiem dalszego finansowania jest zapewnienie efektywności kosztowej interwencji.

Przedmiot wniosku

Zlecenie Ministra Zdrowia na podstawie art. 31 n pkt 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 z późn. zm.) w zawiązku z art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (Dz. U. z 2011 r. Nr 122 poz. 696 z późn. zm.)” w sprawie zasadności dalszego finansowania ze środków publicznych produktów leczniczych zawierających substancje czynne **aprepitantum, dexamethasonum** w zakresie wskazań do stosowania lub dawkowania, lub sposobu podawania odmiennych niż określone w Charakterystyce Produktu Leczniczego.

Niniejsza opinia dotyczy produktów wymienionych w poniższej tabeli.

Tabela 1. Produkty lecznicze zawierające substancję czynną aprepitant i deksametazon, wymienione w załączniku A1a. „Leki refundowane dostępne w aptece na receptę we wskazaniach pozarejestacyjnych” do obwieszczenia Ministra

Zdrowia z dnia 22 lutego 2013 r. w sprawie wykazu refundowanych leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych na dzień 1 marca 2013 r. i wskazania, których dotyczy niniejsza opinia.

Lp. w zał. A1a	Substancja czynna	Nazwa, postać, zawartość, opakowania, kod EAN	Grupa limitowa	Wskazania pozarejestrycyjne objęte refundacją, których dotyczy niniejsza opinia
107	aprepitantum	Emend, kaps., 0,125 g ;0,08 g (1+2 tabl.) mg, 3 kaps. (1 x 0,125g + 2 x 0,08g), 5909990007387	8.0, Leki przeciwwymiotne - inne - aprepitant	Wczesne lub opóźnione wymioty u osób dorosłych związane z silnie emetogenną chemioterapią z zastosowaniem doksorubicyny i cyklofosfamidu - profilaktyka
325	dexamethasonum	Pabi-Dexamethason, tabl. , 0,5 mg, 20 tabl., 5909990170418	81.2, Kortykosteroidy do stosowania ogólnego - glikokortykoidy do podawania doustnego	Premedykacja przed stosowaniem taksoidów (docetaksel i paklitaksel) oraz pemetreksedu w ramach chemioterapii nowotworów złośliwych; Przeciwdziałanie nudnościom i wymiotom w związku z chemioterapią lub radioterapią w nowotworach złośliwych (skojarzenie z innymi lekami przeciwwymiotnymi)
326		Pabi-Dexamethason, tabl. , 1 mg, 20 tabl. (fiol.), 5909990170517		

Powyższe produkty i wskazania znajdują się również w załączniku A1a. „Leki refundowane dostępne w aptece na receptę we wskazaniach pozarejestrycyjnych” do obwieszczenia Ministra Zdrowia z dnia 25 października 2013 r. w sprawie wykazu refundowanych leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych na dzień 1 listopada 2013 r.

Problem zdrowotny

Nudności to nieprzyjemne, niebolesne, subiektywne uczucie potrzeby wymiotowania. Natomiast wymioty to gwałtowne wyrzucenie treści żołądka przez usta w wyniku silnych skurczów mięśni brzucha i klatki piersiowej. Stwierdzono, iż nudności i wymioty w następstwie chemioterapii i radioterapii występują z różnym nasileniem u 70-80% chorych. Ich nasilenie jest ściśle związane z potencjałem emetogennym zastosowanych leków. Nieleczone wpływają negatywnie na jakość życia pacjentów oraz na motywację pacjenta do dalszego leczenia, a także mogą prowadzić do odwodnienia oraz zaburzeń elektrolitowych, jak również długotrwałych zaburzeń odżywiania.

Celem terapii profilaktycznej jest zapobieganie nudnościom i wymiotom związanym ze stosowaniem chemioterapii bądź radioterapii. Całkowite wyeliminowanie wymiotów typu wczesnego jest możliwe u ok. 80%, a wymiotów typu późnego u 40-50% chorych. Nudności można skutecznie kontrolować u ponad 50% chorych.

Opis wnioskowanej technologii medycznej

Deksametazon

Deksametazon to syntetyczny hormon kory nadnerczy z grupy glikokortykosteroidów o długotrwałym i bardzo silnym działaniu przeciwzapalnym, przeciwalergicznym, przeciwgorączkowym i immunosupresyjnym.

Mechanizm przeciwwymiotnego działania kortykosteroidów nie jest dokładnie poznany. Pewną rolę odgrywa przeciwobrzękowe działanie w obrębie OUN. W badaniach klinicznych wykazano, że dodanie kortykosteroidu do innych leków przeciwwymiotnych zwiększa ich skuteczność. Kortykosteroidy wykazują aktywność w przypadku nudności i wymiotów typu ostrego i późnego.

Aprepitant

Aprepitant jest wybiórczym antagonistą o wysokim powinowactwie, działającym na ludzkie receptory neurokininowe 1 (NK1) substancji P.

Alternatywne technologie medyczne

Na podstawie opinii ekspertów można stwierdzić, że technologią opcjonalną dla schematu trójlekowego obejmującego aprepitant, antagonistę receptora 5-HT₃ (tzw. setrony) oraz deksametazon w profilaktyce wczesnych lub opóźnionych wymiotów u osób dorosłych związanych z silnie emetogenną chemioterapią z zastosowaniem doksorubicyny i cyklofosfamidu jest

zastosowanie schematu obejmującego jedynie setrony oraz deksametazon, przy czym podkreślano, że nie jest to postępowanie optymalne zgodne z aktualną wiedzą oraz krajowymi i międzynarodowymi zaleceniami. Zaznaczono, że schemat dwulekowy cechuje się znamiennej niższą skutecznością.

W odniesieniu do stosowania deksametazonu w ocenianych wskazaniach, eksperci zgodnie stwierdzili, że nie ma dla niego alternatywy terapeutycznej.

Skuteczność kliniczna i bezpieczeństwo stosowania

Aprepitant - wczesne lub opóźnione wymioty u osób dorosłych związane z silnie emetogenną chemioterapią z zastosowaniem dokсорubicyny i cyklofosfamidu – profilaktyka

Autorzy odnalezionych przeglądów (Jin 2012, Dos Santos 2012, Basch 2011 - wytyczne ASCO 2011) zgodnie wskazują, iż schemat obejmujący aprepitant, 5-HT₃ RA oraz deksametazon jest skuteczny w zapobieganiu nudnościom i wymiotom związanym z podaniem chemioterapii o średnim bądź wysokim potencjale emetogennym.

Deksametazon - przeciwdziałanie nudnościom i wymiotom w zawiązku z chemioterapią lub radioterapią w nowotworach złośliwych (skojarzenie z innymi lekami przeciwwymiotnymi)

Autorzy pracy Phillips 2010 wskazali, iż ogólna wiedza na temat najbardziej efektywnej terapii przeciwwymiotnej w populacji dzieci do 18 r.ż. jest niekompletna. Ponadto stwierdzają, iż wyniki przeglądu sugerują, że terapia z zastosowaniem antagonisty receptora 5-HT₃ z dodatkiem deksametazonu jest skuteczna u pacjentów do 18 r.ż. otrzymujących chemioterapię o wysokim potencjale emetogennym.

Autorzy przeglądu Ionanidis 2000 stwierdzili, iż deksametazon jest skuteczny w ochronie przed wymiotami zarówno w fazie ostrej jak i opóźnionej.

W opinii autorów randomizowanego badania Wong 2006 dodatek deksametazonu do antagonistów 5-HT₃ może mieć korzystny wpływ na kontrolę nudności i wymiotów, związanych z radioterapią.

Uwagi analityków AOTM: W publikacjach Phillips 2010, Ionanidis 2000 uwzględniono wyniki badań obejmujące podanie dożylnie jak i doustnie deksametazonu. Natomiast w publikacji Wong 2006 droga podania leku nie została doprecyzowana.

Wpływ na budżet płatnika publicznego

Brak danych.

Rekomendacje innych instytucji dotyczące ocenianej technologii medycznej

W wyniku przeprowadzonego wyszukiwania odnaleziono 4 wytyczne praktyki klinicznej (zagraniczne: NCCN 2013, MASCC/ESMO 2013/2010, ASCO 2011 oraz polskie: PUO 2013) odnoszące się do profilaktyki oraz leczenia nudności i wymiotów związanych ze stosowaniem chemioterapii o średnim oraz wysokim potencjale emetogennym, a także radioterapii.

Wszystkie odnalezione wytyczne wskazują trzy grupy leków stosowane w nudnościach i wymiotach, stosowane głównie w politerapii:

- antagoniści receptora 5-HT₃ (tzw. setrony – ondansetron, granisetron, tropisetron, ramosetron, dolasetron oraz palonosetron);
- kortykosteroidy (deksametazon i metyloprednizolon);
- antagoniści receptora NK-1 (aprepitant i fosaprepitant).

We wszystkich wytycznych, w przypadku stosowania chemioterapii o wysokim potencjale emetogennym rekomendowana jest trójlekowa terapia złożona z 5-HT₃, kortykosteroidu (wg. wszystkich odnalezionych wytycznych preferowany jest deksametazon) oraz antagonisty receptora NK-1 (aprepitant lub fosaprepitant – tylko w zagranicznych). Wytyczne PUO z 2013 roku wskazują, iż zasadność podawania aprepitantu jest oparta na dowodach o najwyższym stopniu wiarygodności w przypadku chemioterapii z zastosowaniem cisplatyny w dawce powyżej 50 mg/m² oraz schematów chemioterapii z użyciem antracyklin i cyklofosfamidu.

W odniesieniu do chemioterapii o średnim potencjale emetogennym, wszystkie wytyczne rekomendują terapię dwulekową składającą się z: antagonisty receptora 5-HT₃ oraz kortykosteroidu (deksametazonu). Wytyczne PUO z 2013 roku wskazują, iż wyjątek stanowią schematy z doksorubicyną lub epirubicyną i cyklofosfamidem (wysokie ryzyko wystąpienia NiW ostrych i późnych), w przypadku których zaleca się leczenie przeciwwymiotne identyczne ze stosowanym w chemioterapii o wysokim potencjale emetogennym.

W przypadku chemioterapii o niskim potencjale emetogennym, wszystkie wytyczne rekomendują stosowanie kortykosteroidu (deksametazonu).

W odniesieniu do nudności i wymiotów związanych z radioterapią, wytyczne zalecają stosowanie antagonistów receptora 5-HT₃ i kortykosteroidów. Wytyczne PUO z 2013 roku, wskazują, iż profilaktyczne stosowanie leków przeciwwymiotnych - antagonistów receptora 5-HT₃ i kortykosteroidów - jest wskazane jedynie w przypadku RTH o wysokim potencjale emetogennym (w praktyce w napromienianiu całego ciała - TBI, ang. total body irradiation). W pozostałych przypadkach leczenie zapobiegawcze oparte na stosowaniu kortykosteroidów, metoklopramidu, leków przeciwhistaminowych, benzodiazepin oraz, w razie niepowodzenia, również inhibitorów receptora 5-HT₃ powinno być podejmowane jedynie u chorych, u których występują dolegliwości.

W wyniku przeprowadzonego wyszukiwania nie odnaleziono żadnych rekomendacji dotyczących finansowania deksametazonu ze środków publicznych we wskazaniach: przeciwdziałanie nudnościom i wymiotom w zawiązku z chemioterapią lub radioterapią w nowotworach złośliwych (skojarzenie z innymi lekami przeciwwymiotnymi) oraz premedykacja przed stosowaniem taksoidów (docetaksel i paklitaksel) oraz pemetreksedu w ramach chemioterapii nowotworów złośliwych.

Odnaleziono natomiast dwie rekomendacje dotyczące finansowania aprepitantu, stosowanego w profilaktyce wczesnych lub opóźnionych wymiotów u osób dorosłych związanych z silnie emetogenną chemioterapią z zastosowaniem doksorubicyny i cyklofosfamidu. Jedna z nich była negatywna – kanadyjska z 2008 roku (CADTH 2008), natomiast druga z odnalezionych rekomendacji była pozytywna – australijska z 2006 roku (PBAC 2006).

Dodatkowe uwagi Rady

Brak uwag

Biorąc pod uwagę powyższe argumenty, Rada Przejrzystości przedstawia opinię jak na wstępie.

.....
Przewodniczący Rady Przejrzystości
prof. Tomasz Pasierski

Tryb wydania stanowiska

Opinię wydano na podstawie art. 31s ust. 6 p. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 z późn. zm.) w związku ze zleceniem MZ na podstawie art. 31 n pkt 5 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych i art. 40 ustawy o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (Dz.U. 2011 nr 122 poz. 696 z późn. zm.). z uwzględnieniem opracowania Agencji Oceny Technologii Medycznych AOTM-OT-434-20/2013, 1. Aprepitant we wskazaniu: wczesne lub opóźnione wymioty u osób dorosłych związane z silnie emetogenną chemioterapią z zastosowaniem doksorubicyny i cyklofosfamidu - profilaktyka; 2. Deksametazon we wskazaniach: przeciwdziałanie nudnościom i wymiotom w zawiązku z chemioterapią lub radioterapią w nowotworach złośliwych (skojarzenie z innymi lekami przeciwwymiotnymi) oraz premedykacja przed stosowaniem taksoidów (docetaksel i paklitaksel) oraz pemetreksedu w ramach chemioterapii nowotworów złośliwych., 12 grudnia 2013r.

Inne wykorzystane źródła danych, oprócz wskazanych w ww. raporcie:

1. Nie dotyczy